

Stand til at hjælpe paa den haandværksmæssige Uddannelse eller fæstne Lærlingeforholdet, hvor det forveien er løst.

Judenrigsministeren (Jungerslev):

Jeg vil gjerne strag svare det ærede Medlem med et Par Ord, thi det forekom mig, at det ærede Medlems Udtalelser paa et Par Punkter frembød større Interesse. Jeg vil da først sige, at jeg ikke har opfattet det ærede Medlem saaledes, som om han personlig havde ønsket at komme igjen ind paa Laugsvæsenet og Tvangsbestemmelser, jeg tror kun at have sagt til det ærede Medlem, at nogle af de Fordringer, han har stillet, troede jeg ikke kunde gennemføres, medmindre man gif til Tvangsbestemmelser, og ikke, om jeg saa maa sige, blot ved deklaratoriske Bestemmelser, saaledes som i dette Lovforslag. Det ærede Medlem udtalte den Anskuelse, at det gamle Lærlingeforhold mulig kan komme til at dø, og at man saa kunde finde andre Former for Fagdannelse, hvilke han saa nævnte. Jeg tror, at det ærede Medlem ved sin Henvisning har overordentlig Uret. Den stolemæssige Dannelse spiller i Haandværket samme Rolle som i Landbruget, men vil det ærede Medlem spørge en praktisk Landbruger, eller en praktisk Haandværker, hvor Fagdannelsen foregaa for Elever, saa vil det ærede Medlem faae at vide, at den skal foregaa paa Landet bag Ploven og i Laden og for Haandværkeren paa Værkstedet eller Arbejdsstedet. Den kan ikke foregaa i Skolen. Jeg mener, at man, saa vidt man kan, skal støtte den fagmæssige Uddannelse. Hvis jeg ikke vidste, at der ad Frivillighedens Wei udrettedes ikke Lidet i den Retning, vilde jeg have været noget betænkkelig ved at fremkomme med dette Forslag. Saa mente det ærede Medlem, at Synspunktet vil være Interessens. Han siger, at Mesteren vil ikke se sin Regning ved at modtage Lærlinge. Ja, det er netop Ulykken, at man, efter at Næringsloven udtom. fra alle Sider, ogsaa fra Mestrenes Side, kom for hurtigt over paa, netop at benytte sig af den Frihed, den gav, til at springe Faguddannelsen over fra Lærling, Svend til Mester. Men naar der nu i Haandværkerstanden er en Erkjendelse — det varede nogle Aar, inden den vaagnede, men nu er den utvivlsomt vaagnet — af, at det har været en Feil, man har begaaet for selve Fagets Interesse, saa kunde det dog være, at de, der ere Fagmænd og Mestres, og de, der skulle læres op i Faget, af faglig Interesse ikke blot se paa, hvad der netop betaler sig i det givne Dieblit,

men ere komne til Erkjendelse af, at nu er det rigtigt at gaa tilbage til en rigtig Op-læring. Det er noget Saadant, man har villet støtte ved denne Lov. Man er her allerede temmelig vidt fremme ad Frivillighedens Wei, og jeg mente derfor, at man godt kunde gaa til en Lov af Bestaffenhed som denne. Skulde vi gaa videre, maatte vi komme tilbage til de gamle Former, og det tror jeg ikke, vi kunne. Jeg erkjender naturligvis, at naar man har gjort et saadant Spring som ved Næringsfriheden, saa kan man ikke springe om igjen, men man kan forsøge paa at bøde paa de mindre heldige Følger af den frie Konkurrence, og dette "hver sørge for sig". Det er et saadant Forsøg, der gjøres ved dette Lovforslag. Om det vil lykkes eller ikke, derom kan der være Tvivl, men i den Retning gaar i hvert Fald Lovforslaget.

Formanden (Høgskbro): Under Forsudsætning af Thingets Samtykke (Ophold) har det ærede Medlem for Kjøbenhavns 1ste Valgkreds Ordet.

G. F. Larsen: Jeg frasalder Ordet.

Formanden (Høgskbro): Ligeledes under Forsudsætning af Thingets Samtykke (Ophold) har det ærede Medlem for Odense Amts 7de Valgkreds Ordet.

H. Solm: Hvis det er saaledes, som den ærede Minister siger, — og jeg tvivler ikke derpaa, jeg veed selv, at det er Tilfældet — at der ad Frivillighedens Wei er udrettet en Del for at bøde paa de Ulemper, der ere fremkomne i dette Forhold, tror jeg, at man gjør bedst i at lade det gaa videre, og se, hvad der ad Frivillighedens Wei kan udrettes der. I hvert Fald vil jeg stadig gjøre gjældende, at vil man ind paa Tvangen, maa man ikke vende Tvangen mod den ene Side alene, og skal man vende Tvangen baade mod Mester og Lærling, kommer man egentlig til et Forsøg at faae Laugsvæsenet tilbage, og deri er jeg enig med den ærede Minister: at det lader sig ikke gjøre. Man skal derfor overhovedet lade være at bruge Tvang paa dette Omraade, men lade Frivilligheden udrette, hvad den kan i de Forhold, hvis Lærlingeforholdet overhovedet har nogen Betydning endnu. Jeg veed godt, at der er mange Haandværksmestres, der antage Lærlinge ikke i egen Interesse alene, men ogsaa for deres Fags Skyld, og som arbejde paa at faae en Lov som denne frem, men hvortledes det hænger sammen dermed, synes jeg bedst, man faar at se, naar man